

Во недостиг на официјално известување кој сè има намера да влезе во изборната трка за претседател на Република Македонија, останува да се задржиме на можните шпекулативни кандидати, за кои веќе се говори во јавноста, а чие, условно речено, постоење го официјализираа и институциите за истражување на јавното мислење во земјава. Имено, неколкуте агенции, кои го мерат расположението на граѓаните за одредени теми поврзани со политика и политички партии, во изминатиов период излегоа со сондирани резултати кои, пред сè, се однесуваа на рејтингот на политичките партии и на нивните лидери. Вообичаено веќе на врвот на листата е ВМРО-ДПМНЕ со највисок рејтинг меѓу останатите политички партии, односно со двојно поголем од оној на опозиционата СДСМ, или со многу повисок за разлика од останатите помали политички субјекти. Ништо поразлична не е состојбата и со рејтинзите на политичарите, односно претседателите на политичките партии, каде убедливо на врвот на листата се наоѓа лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Никола Груевски.

Според анкетата на ИРИ, која прва почна да сондира, условно речено, претседателски кандидати, на врвот на листата се најде неофицијалниот кандидат на ВМРО-

ДПМНЕ, Срѓан Керим, со рејтинг од 44 проценти, а веднаш зад него, со бројка од 43 отсто, беше поранешниот министер за внатрешни работи Љубе Бошкоски, кој би се кандидирал како независен, иако е член на владејачката партија од нејзиното основање. Нешто подолу на листата беше сегашниот вицепремиер за економски прашања, Зоран Ставревски, чие име, исто така, веќе подолго време котира на рејтинг листите, но со многу мал процент. На оваа анкета не беше забележано име кое би било кандидат на опозицијата, иако на листата беше актуелниот претседател на Република Македонија, Бранко Црвенковски.

жавата, европските и светските партии ги објавуваат многу порано, сè со цел избирачите да имаат можност да се запознаат со нив, а нивните програми навреме, што значително ќе им го олесни донесувањето на конечната одлука.

Најсвеж пример за тоа беа неодамна завршените претседателски избори во Соединетите Американски Држави, каде според тамошните закони партиите многу порано пред официјалниот старт на

ЦРВЕНКОВСКИ С ЕДЕН ПРЕТСЕДА ЗА СЕРИОЗЕН ЛИ

Во модерните демократии кон кои, нели, цели и Република Македонија, претседателските избори се битно случување во земјата. Во нивните подготовки учествуваат маса лица, организации и секако државната администрација, која е надлежна за нивното спроведување. За нив партиите размислуваат долго и исто толку смислуваат стратегија и кампања, која треба да одговара на потребите на своите гласачи, но истовремено да ги задоволи вкусовите и на оние избирачи кои долго размислуваат. Значи, претседателските избори се од особена важност. Не само за граѓаните чиј збор е последен во донесувањето на конечната одлука, туку и воопшто за државата, која преку овие избори всушност го определува својот натамошен политички и економски курс. Токму затоа кандидатите за шеф на др-

изборната кампања ги објавуваат своите кандидати. Со тоа што потенцијалните кандидати прво почнуваат внатрепартиската битка, односно се борат за кандидатското место заедно со своите сопартисјаци. Оној кој ќе ја добие битката, оди во финалната трка, која значи борба со ривалот од спротивниот табор, односно со кандидатот од конкурентската партија. Таков беше примерот со сегашниот тукушто избран претседател на САД, Барак Обама, кој долго време водеше битка со својата сопартисјка Хилари Клинтон, чиј пораз го одведе до конечна победа. Претседателското место во најмоќната држава на светот.

Но, така е во светот. Кај нас овие правила, по сè изгледа, не важат. Три месеци пред изборите двете најголеми политички партии во земјава ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ сè уште не ги објавиле своите

Пишува:
Магдалена АНДОНОВСКА

ВАЊЕ НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ПЕРМАНЕНТНО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ

**СПОРЕД ИРИ, СРЃАН
КЕРИМ СО РЕЈТИНГ ОД
44 ПРОЦЕНТИ**

**ДРАСТИЧЕН ПАД НА
РЕЈТИНГОТ НА СТАВРЕВСКИ**

кандидати за претседател на државата. И не само тоа туку, како што најавуваат од партиите, имињата на потенцијалните шефови на државата имаат намера да ги објават речиси пред самиот старт на изборната кампања. Од што се плашат? Од реакцијата на спротивниот тabor, јавноста или, пак, од внатрепартиско превирање? Без оглед на тоа која е причината, едно е јасно. Граѓаните на Република Македонија се тие кои ги

дени теми поврзани со политика и политички партии, во изминатиов период излегоа со сондирани резултати кои, пред сè, се однесуваа на рејтингот на политичките партии и на нивните лидери. Вообичаено веќе на врвот на листата е ВМРО-ДПМНЕ со највисок рејтинг меѓу останатите политички партии, односно со двојно поголем од оној на опозиционата СДСМ, или со многу повисок за разлика од останатите помали

публика Македонија да ја видат како полноправна членка на овие две значајни институции. Но, во оваа анкета се случува пресврт. Овде имаме мало, но значајно намалување на овој голем процент! Имено, последното истражување покажува дека се зголемил бројот на оние граѓани кои со скептичност почнале да гледаат на нашето зачленување во воената алијанса и во елитното друштво. Секако дека тој број не е голем и загрижувачки, но секако е значаен сигнал за можниот пресврт, кој евентуално би се случил или, пак, е порака до нашите политичари за политиката која ја водат!? Причини за ваквиот исход во одговорите кои, да повториме, воопшто не се загрижувачки има повеќе, но две од нив, по сè изгледа, се клучни. Првата е однесувањето на една земја членка на НАТО и на Европската унија, односно Република Грција, кон нас во спорот со името, а другата е однесувањето на останатите членки, односно нивната солидаризација со неа.

РЕЈТИНГ ЛИСТИ!

Ова благо разочарување да се надеваме дека е минливо и дека нашите граѓани нема да се откажат од идејата, во иднина сопствената земја да ја видат како составен дел на воената алијанса и европското друштво. Сепак, она што најмалку беше обработувано од страна на

Е ПОДГОТВУВА ЗА УШТЕ ТЕЛСКИ МАНДАТ, ИЛИ ДЕР НА ОПОЗИЦИЈАТА!?

избираат, со цензус или без цензус. И токму затоа имаат право да ги знаат кандидатите малку порано.

ГРАЃАНИТЕ ПОВЕЌЕ НЕ ИМ ВЕРУВААТ НА НАТО И НА ЕУ?

Во недостиг на официјално известување кој сè има намера да влезе во изборната трка за претседател на Република Македонија, останува да се задржиме на можните шпекулативни кандидати, за кои веќе се говори во јавноста, а чие, условно речено, постоење го официјализираа и институциите за истражување на јавното мислење во земјава. Имено, неколкуте агенции кои го мерат расположението на граѓаните за одре-

политички субјекти. Ништо поразлична не е ситуацијата и со рејтинзите на политичарите, односно претседателите на политичките партии, каде убедливо на врвот на листата се наоѓа лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Никола Груевски.

Сепак, во својата последна анкета Институтот за демократија, покрај тоа што го мереше рејтингот на политичките партии и на нивните лидери, со неколку прашања се задржа и на членството на Република Македонија во Европската унија и во НАТО. Не дека вакков тип прашања досега немало. Имало секогаш. И речиси во секоја анкета барем досега се случувало да се добијат истите резултати. Односно мнозинството испитаници да дадат потврден одговор за членството на нашава земја во НАТО и во ЕУ, или дури деведесет отсто од нив да одговорат дека би сакале Ре-

медиумите во последната анкета на Институтот за демократија, беа имињата за евентуалните претседателски кандидати и нивниот рејтинг во моментов. Всушност, и во оваа анкета беа ставени истите имиња, кои веќе подолго време се вртат во јавноста како можни наследници на Бранко Црвенковски, почнувајќи од Срган Керим, Љубе Бошкоски, Зоран Ставревски, па сè до оние кои вообичаено се декор во анкетите, од типот на Тито Петковски и Стојан Андов. Не е исклучено во наредните анкети да се појават и нови имиња, кои би произлегле како резултат на внатрепартиските сондажи, кои во голема тајност се подготвуваат во партиите.

Според анкетата на ИРИ, која прва почна да сондира, условно речено, претседателски кандидати, на врвот на листата се најде неофицијалниот кан-

дидат на ВМРО-ДПМНЕ, Срѓан Керим, со рејтинг од 44 проценти, а веднаш зад него, со бројка од 43 отсто, беше поранешниот министер за внатрешни работи Љубе Бошкоски, кој би се кандидирал како независен, иако е член на владејачката партија од нејзиното основање. Нешто подолу на листата беше сегашниот вицепремиер за економски прашања, Зоран Ставревски, чие име, исто така, веќе подолго време котира на рејтинг листите, но со многу мал процент. На оваа анкета не беше забележано име кое би било кандидат на опозицијата, иако на листата беше актуелниот претседател на Република Македонија, Бранко Црвенковски.

Оваа анкета практично беше демантирана од страна на најновата на Институтот за демократија, каде неофицијалните кандидати за претседател на Република Македонија забележаа голем пад, или поточно се случи пресврт во ситуацијата. Имено, според Институтот, двајцата фаворити на ВМРО-ДПМНЕ за претседател, Срѓан Керим и Љубе Бош-

Иако до одржувањето на претседателските избори, кои оваа година се поклопуваат со локалните, има уште цели три месеци, подготовките за нив партиите веќе ги почнаа од поодамна. Покрај имињата за можните кандидати за наследници на Црвенковски, кои доаѓаат од редовите на двете најголеми политички партии ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ, не е исклучено, да се појават на листите и имиња на независни кандидати, како и одредени личности, кои доаѓаат од редовите на, условно речено, помали политички субјекти во земјава.

Независните кандидати сè уште размислуваат дали да се кандидираат, додека помалите политички партии веќе ги најавуваат своите можни имиња за идниот шеф на Република Македонија. Се чини дека прв меѓу нив е претседателот на партијата Македонска Алијанса, Ѓорѓија-Џорџ Атанасоски, кој многу отворено најави дека ќе се кандидира на претстојните претседателски избори.

коски, доживеаја драстично намалување на рејтингот кој изнесуваше дури само еден отсто, додека Зоран Ставревски речиси и да не се забележува во анкетата. Но, за разлика од нив, актуелниот шеф на државата, Бранко Црвен-

публика Македонија или, пак, за градоначалник на некоја општина. Но, она што дефинитивно зачудува и остава големо сомневање е фактот што од една до друга анкета, направена од страна на различна институција, се забележува голема разлика, што мора да се признае дека остава простор за сомневање. Имено, не може или тешко може да се прифати фактот дека во една анкета можете да имате рејтинг од 40 проценти, додека во друга само 1 отсто!?

Ваквите падови и скокови се навистина симптоматични, не само за потенцијалните кандидати на ВМРО-ДПМНЕ, Срѓан Керим и Љубе Бошкоски, туку и во однос на рејтингот на актуелниот шеф на државата, Бранко Црвенковски, кој од еден процент се искачи на осум. Но, она што навистина повеќе изненадува е фактот дека Црвенковски не само што има зголемување на рејтингот, туку истиот е многу над оној на Керим и Бошкоски! Овој драматичен скок на Црвенковски отвора врата за многу прашања, кои дефинитивно лебдат во воздухот. Првото од нив е што се сака да се постигне со тоа? Дали Црвенковски сака да докаже дека не е мртов политичар? Дали благото покачување е само подготовка на изедначување на рејтингот со оној на Груевски? Дали Црвенковски се подготвува за уште еден претседателски мандат или, пак, високиот рејтинг му е потребен како за на лидер на опозицијата?

Овие прашања отвораат нови дилеми. Што е крајната цел? Неспорно е дека до одржувањето на претседателските избори имаме уште малку време, но факт е дека истото е сосема доволно за да се случи пресврт во целата политичка ситуација, иако шансите за тоа се многу мали, пред сè, поради високиот рејтинг на ВМРО-ДПМНЕ и на премиерот Никола Груевски, чија доверба кај граѓаните може да донесе многу градоначалници, вклучувајќи и претседател на Република Македонија. Зголемувањето на рејтингот на актуелниот претседател на Република Македонија, пак, секако дека е сериозен сигнал, на кој очигледно игра Црвенковски, се разбира, во последните минути од натпреварот!

ПАДОВИ И СКОКОВИ

Во најновата анкета на Институтот за демократија, неофицијалните кандидати за претседател на Република Македонија забележаа големо намалување, или поточно се случи пресврт во ситуацијата, доколку се земе предвид претходната анкета направена од страна на ИРИ. Имено, според Институтот, двајцата фаворити на ВМРО-ДПМНЕ за претседател, Срѓан Керим и Љубе Бошкоски, доживеаја драстично намалување на рејтингот кој изнесуваше дури само еден отсто, додека Зоран Ставревски речиси и да не се забележуваше во анкетата. Но, за разлика од нив, актуелниот шеф на државата, Бранко Црвенковски, се најде високо над нив, со рејтинг од осум отсто. Оваа драстична промена на листите дефинитивно му оди во прилог само на Црвенковски, иако мора да се напомене дека зачудува варирањето на рејтингот на Керим и на Бошкоски од една до друга анкета!?

БРАТ ЉУБЕ ПРЕД СТАВРЕВСКИ

По објавувањето на анкетите на ИРИ и на Институтот за демократија, кои го бележат рејтингот на можните кандидати за претседател на Република Македонија, со слично сондирање излезе и Агенцијата за истражување на јавното мислење "Рејтинг". Имено, и во оваа анкета главен момент е ставен на рејтингот на тројцата потенцијални кандидати, односно Срѓан Керим, Љубе Бошкоски, Зоран Ставревски и, секако, Бранко Црвенковски, кој иако неколку пати соопшти дека нема намера да се кандидира, сепак котира во листите.

И во оваа анкета на врвот на листата се наоѓаат Керим и Бошкоски, но сепак зад нив се наоѓа Црвенковски и тоа со рејтинг кој опасно им се приближува!?

ковски, се најде високо над нив со рејтинг од осум отсто. Оваа драстична промена на листите дефинитивно му оди во прилог само на Црвенковски, иако мора да се напомене дека зачудува варирањето на рејтингот на Керим и на Бошкоски од една до друга анкета!?

СЕ ЗГОЛЕМУВА РЕЈТИНГОТ НА ЦРВЕНКОВСКИ!

Анкетите служат за да се измери расположението на граѓаните на Република Македонија за одредена тема, прашање, партија или личност. Тие не мора да се сосема точни, но сепак се значителен репер за да се види како и во кој правец, се движи расположението на потенцијалните гласачи. Несомнено дека овие анкети се прават за таа намена. Всушност, сосема е нормално политичките партии да го сондираат јавното мислење и со сериозен кандидат да истрчаат на изборите. Било да се работи за кандидат за претседател на Ре-